

STORTINGET

Innst. 282 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 68 L (2020–2021)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i arbeidsmiljøloven (lovens anvendelse for yrkesdykking og losing)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i arbeidsmiljølovens virkeområde som gjelder yrkesdykkere og arbeidstakere innenfor losvirksomhet.

Yrkesdykking langs kysten er i dag dels regulert av arbeidsmiljøloven med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet, dels av skipsfartsreguleringen med Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet, og dels ikke underlagt noe særskilt regelverk i det hele tatt.

Det foreslås at det skal fremgå uttrykkelig av arbeidsmiljølovens virkeområdebestemmelse at yrkesdykking skal være omfattet av arbeidsmiljøloven. Når det gjelder dykking fra skip, vil dette innebære samme løsning som har vært gjeldende siden 1993 for petroleumsvirksomheten, det vil si at arbeidsmiljøloven gjelder for dykkerne (der med Petroleumstilsynet som arbeidsmiljømyndighet), mens sjøfartslovgivningen (med Sjøfartsdirektoratet som tilsynsetat) regulerer skiptet og mannskapet for øvrig. Forslaget innebærer at kamskjelldykking og lignende fangstvirksomhet som foregår ved dykking, også vil være underlagt arbeidsmiljølovens regler. Begrepet «innaskjærs yrkesdykking» forstås som dykkeoperasjoner i norsk territorialfarvann.

Det foreslås også at det i bestemmelsen som angir arbeidsmiljølovens virkeområde, skal angis at losvirksomhet er omfattet av loven. Loser og losaspiranter er i dag verken omfattet av arbeidsmiljøloven eller sjøfartslovgivningens arbeidsmiljø- og arbeidstidsregulering.

Det vises til proposisjonens kapittel 2, der regulering av innaskjærs yrkesdykking er redegjort for, herunder bakgrunn. Her vises det blant annet til noen rettsavgjørelser som har vist at visse dykkeoperasjoner faller utenfor arbeidsmiljølovens virkeområde, og derved også dykkeforskriftene under arbeidsmiljøloven, og behovet for å sikre at all yrkesdykking skjer gjennom et hensiktsmessig sikkerhetsregelverk og tilsynsregime.

Nye regler om dykking fra skip ble sendt på høring 29. april 2019. Det kom inn til sammen 39 høringsvar. Det vises til proposisjonens kapittel 2.5, der høringsforlaget og høringsuttalelsene er nærmere gjort greie for.

1.2 Regulering av innaskjærs yrkesdykking

1.2.1 Tilsyn med yrkesdykking

Arbeidstilsynet fører tilsyn med krav til arbeidsdykking gitt i medhold av arbeidsmiljøloven og legger til grunn at det i næringen er om lag 1 200 aktive arbeidsdykkere. Flere av disse opererer som enkeltpersonforetak.

Arbeidsdykking er både fysisk og psykisk belastende og innebærer stor risiko for arbeidsrelatert død og alvorlige skader. Arbeids- og sosialdepartementet ba i 2017 Arbeidstilsynet om å prioritere oppfølging av arbeidsdykking gjennom en særskilt satsing.

Arbeidstilsynet erfarer at regelverket tolkes og etterleves ulikt både blant arbeidsgivere, blant bestillere av dykkertjenester og blant arbeidstakere som utfører ar-

beidsdykking. I tilsyn avdekkes ofte mangelfullt systematisk HMS-arbeid. Dette utgjør en betydelig risiko i utførelsen av dykkearbeid.

Det vises til proposisjonens kapittel 2.4, der gjeldende rett er nærmere redegjort for, herunder:

- arbeidsmiljølovens anvendelse for dykkevirksomhet,
  - lov og lovforarbeid
  - sentrale rettsavgjørelser
- skipssikkerhetsloven og skipsarbeidsloven som til sammen utgjør sjøens arbeidsmiljøregelverk,
- forskrift om dykking fra skip.

1.2.2 Departementets vurderinger og forslag

Det er en betydelig og prinsipiell uenighet mellom høringsinstansene når det gjelder det grunnleggende spørsmålet om hvorvidt innaskjærs yrkesdykking som gjøres av besetning på skip, skal reguleres under sjøfartslovgivningen med Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet, eller under arbeidsmiljøloven med Arbeidstilsynet som tilsynsorgan. Det kan anføres viktige hensyn for begge løsninger, og ingen av løsningene er uten ulemper.

Den mest hensiktsmessige løsningen vil være at all innaskjærs yrkesdykking reguleres av arbeidsmiljøloven og følgelig med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet. Det legges betydelig vekt på faglige råd fra Arbeidstilsynet, Petroleumsstilsynet og Norsk senter for maritim medisin og dykkemedisin.

Det fremmes derfor forslag om at det skal angis uttrykkelig i arbeidsmiljøloven § 1-2 at dykkeoperasjoner ikke skal være omfattet av unntaket for «sjøfart, fangst og fiske».

En konsekvens av å legge all innaskjærs dykking under arbeidsmiljøloven vil være at det for skip hvor det drives dykkevirksomhet, vil gjelde to regel- og tilsynsregimer. Arbeidstilsynet vil føre tilsyn med dykkerne og dykkeoperasjonene etter arbeidsmiljølovens regler, mens Sjøfartsdirektoratet vil føre tilsyn med skipet og mannskapet for øvrig etter sjøfartslovgivningen. Det kan være utfordringer ved et slikt delt regelverks- og tilsynsregime og at det fordrer et visst samarbeid tilsynsmyndighetene imellom. Det vises til at det også i dag er et delt regelverks- og tilsynsregime for så vidt gjelder dykking fra skip. Sjøfartsregelverket kommer bare til anvendelse når dykkeoperasjonen utføres av skipets ordinære bemanning (påmønstrer mannskap). I den utstrekning dykking fra skip forestås av andre arbeidstakere, vil det således være arbeidsmiljøloven og Arbeidstilsynet som gjelder.

Det vises i proposisjonen til Bull-utvalget (NOU 1989: 15), som la frem forslag om at alle dykkeoperasjoner i petroleumsvirksomheten skulle skje under arbeidsmiljølovens regler. Denne problemstillingen berøres også av Høyesterett i Rt. 2007 s. 1458.

Ett regelverk og én tilsynsmyndighet vil best sikre en enhetlig håndhevelse og oppfølging av næringen for øvrig. Det er en fordel at næringen, arbeidstakerne og tilsynsmyndighetene i det enkelte tilfellet slipper å gjøre til dels vanskelige vurderinger av hvilket regime en dykkeoperasjon tilhører. Likt lovgrunnlag vil også innebære lik konkurranse mellom aktører som utfører samme aktivitet, uavhengig av om man organiserer dykkerne som påmønstrede eller landbaserte arbeidstakere.

Det legges betydelig vekt på at Arbeidstilsynet har lang erfaring som dykketilsyn og gjennom år har bygget opp bred kompetanse på området.

Det vises også i proposisjonen til Høyesteretts avgjørelse i HR-2018-1781-A (Kamskjellsaken), hvor det ble slått fast at dykking etter kamskjell skal anses som «fangst» i relasjon til unntaksbestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a. Kamskjelldykking og lignende fangstvirksomhet faller således utenfor arbeidsmiljøloven i dag. Forslaget som fremmes, fjerner risikoen for et lovtomt rom hvor dykkere som driver med «fangst», faller utenfor både arbeidsmiljøloven og sjøfartslovgivningen.

Det er forskjeller på arbeidstidsreguleringen i arbeidsmiljøloven og i sjøfartslovgivningen, da sjøfartslovgivningen gir videre ytterrammer for arbeidstid sammenlignet med arbeidsmiljøloven.

Den særlige risikoen dykking i seg selv innebærer, samt kunnskapen om arbeidstidens betydning i denne sammenheng, innebærer at det bør utvises stor varsomhet med å la dykkere arbeide etter belastende arbeidstidsordninger. Arbeidsmiljølovens arbeidstidsregulering er fleksibel, og det legges til grunn at arbeidsmiljølovens arbeidstidsregulering uansett gir tilstrekkelig fleksibilitet for å kunne tilpasses dykkere på skip, ikke minst hensett til risikobildet innen dykkevirksomhet.

Lovforslag innebærer at alle arbeidstakere som er direkte involvert i dykkeoperasjoner, i utgangspunktet vil være omfattet av arbeidsmiljøloven. Dette vil innebære at i alle fall det personellet som er nødvendig for å oppfylle kravet til forsvarlig bemanning ved dykkeoperasjoner etter forskrift om utførelse av arbeid § 26-27, vil være underlagt arbeidsmiljøloven.

Norge har i utgangspunktet full lovgivnings- og håndhevingsjurisdiksjon i norsk territorialfarvann, jf. havrettskonvensjonen art. 2. Offentligrettslige regler kommer i utgangspunktet til anvendelse på alt arbeid som utføres i Norge. Dette gjelder også selv om den enkelte lov ikke sier noe om spørsmålet.

Skipssikkerhetsloven gjelder for utenlandske skip i Norges territorialfarvann, i norsk økonomisk sone og på norsk kontinentalsokkel, med de begrensninger som følger av folkeretten. Sikkerhetsreglene for dykking i kapittel 26 i forskrift om utførelse av arbeid gjelder også for utenlandske skip i norsk territorialfarvann, jf. forskrift om dykking fra skip § 4. Arbeidsmiljølovens geo-

grafiske virkeområde er ikke spesifisert i loven, med unntak av lovens anvendelse for virksomhet i forbindelse med undersøkelse etter og utnyttelse av kontinentalsokkelen. Loven gjelder derfor innenfor norsk territorium, inkludert territorialfarvannet, men vil også kunne gjelde utenfor dette. Lovforslaget innebærer at arbeidsmiljøloven også vil gjelde for dykking fra utenlandske skip i norsk territorialfarvann, med de begrensninger som følger av folkeretten.

For skip under såkalt uskyldig gjennomfart i norsk farvann er Norges jurisdiksjon mer begrenset, jf. havrettskonvensjonen art. 17. Skulle det oppstå uforutsette forse majeure- eller nødsituasjoner om bord på skip under uskyldig gjennomfart i norsk sjøterritorium, der dykking fra skipet er nødvendig for avhjelpe situasjonen, vil ikke arbeidsmiljøloven gjøres gjeldende.

Med hensyn til de foreslåtte reglers anvendelse på dykking på kontinentalsokkelen vil lovens gjeldende bestemmelse om virkeområde legges til grunn, slik at den vil gjelde for dykking i forbindelse med undersøkelse etter og utnyttelse av naturforekomster på havbunnen eller i dens undergrunn, og ikke for andre typer dykking på kontinentalsokkelen.

Forholdet til EØS-retten gjelder bare aktiviteter som faller innenfor EØS-avtalens saklige virkeområde, jf. EØS artikkel 8 (3). For dykkeoperasjoner som gjelder høsting av kamskjell eller andre marine ressurser, får det betydning at EUs felles fiskeripolitikk ikke er en del av EØS-avtalen. Det vil si at Norges nasjonale bestemmelser for høsting av villevende marine ressurser gjelder.

For dykkere som er ansatt i utenlandske virksomheter, og som sendes til Norge i forbindelse med midlertidig tjenesteyting, gjelder i utgangspunktet utsendingsdirektivet (direktiv 96/71/EC). Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forskrift om utsendte arbeidstakere. Utsendte yrkesdykkere i Norge er i utgangspunktet omfattet av direktivet og således av de bestemmelsene som angis i utsendingsforskriften § 3.

Utsendingsdirektivet gjelder imidlertid ikke for «foretak i handelsflåten med hensyn til skipsbesetningen», jf. artikkel 1 andre ledd. Ved norsk gjennomføring ble skillet mellom sjøfartsreguleringen og arbeidsmiljøloven lagt til grunn for anvendelsen av direktivet, og det ble ikke tatt inn henvisning til regler i sjøfartslovgivningen i forskriften. Dette kan peke i retning av at dykking som foretas av påmønstrer mannskap fra skip, faller utenfor direktivet. Det bemerkes at det ved gjennomføring av direktivet ikke ble tatt eksplisitt stilling til dykkevirksomhet fra skip.

Det legges til grunn at å gjøre gjeldende utsendingsforskriften overfor mannskap som dykker i Norge i forbindelse med midlertidig tjenesteyting, kan gjøres innenfor rammene av EØS-avtalens prinsipp om fri bevegelighet av tjenester i artikkel 36, på bakgrunn av læ-

ren om tvingende allmenne hensyn. Lovforslaget vil innebære en restriksjon på fri bevegelighet av tjenester. Restriksjonen vil likevel være tillatt dersom den kan begrunnes i tvingende allmenne hensyn og at den er egnet og nødvendig for å oppnå det aktuelle formålet. Hensynet til beskyttelse av arbeidstakere er av EU-domstolen anerkjent som et tvingende allment hensyn som kan rettferdiggjøre restriksjoner på fri bevegelighet for tjenester. Formålet med lovforslaget er beskyttelse av dykkere ved å sikre et godt verneregulverk, og et effektivt tilsyn med reglene, i lys av den helt spesielle risiko dykkevirksomhet innebærer. Det legges til grunn at anvendelse av forskriftens regler for utsendte dykkere, med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet, er egnet til å ivareta hensynet til beskyttelse av denne arbeidstakergruppen.

Anvendelse av utsendingsforskriften for utsendte dykkere vil være nødvendig for å oppnå formålet om vern av disse arbeidstakerne og dermed være en lovlig restriksjon på fri bevegelighet av tjenester.

Når det gjelder dykkere som opererer fra norske fartøy i fremmede staters jurisdiksjonsområder, vil disse ikke være omfattet av arbeidsmiljøloven. Norsk flaggstatsjurisdiksjon, gjennom skipsfartslovgivningen, regulerer deres arbeidsforhold. For området utenfor den norske del av kontinentalsokkelen vil loven gjelde for dykk dersom dette følger av særskilt avtale med fremmed stat eller av folkeretten for øvrig, jf. arbeidsmiljøloven § 1-3 andre ledd.

1.3 Losing

1.3.1 Bakgrunn

Losvirksomhet er i dag unntatt fra arbeidsmiljølovens regulering gjennom det generelle unntaket for «sjøfart» i arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd. Loser er heller ikke omfattet av sjøfartslovgivningens «motsvarende» regulering.

Det er prinsipielt uheldig at sentrale vernebestemmelser for losene følger av tariffavtaler og ikke er forankret i lov og forskrift.

En interdepartemental arbeidsgruppe anbefalte at losenes vernebestemmelser blir forankret i arbeidsmiljøloven. Av hensyn til lostjenestens særpreg og organisering anbefaltes det at arbeidstid, på tilsvarende måte som i dag, skal reguleres i tariffavtale mellom Norsk Losforbund og Kystverket.

Det vises til proposisjonens kapittel 3.2, der gjeldende rett er nærmere redegjort for.

1.3.2 Departementets vurdering

For å sørge for at også losene får en rettslig regulering av sin yrkesutøvelse, på lik linje med andre arbeidstakere, foreslås det at det presiseres i arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a at losene ikke omfattes av unntaket for «sjøfart» og således skal være omfattet av

arbeidsmiljøloven. Både arbeidsgiver (Kystverket) og arbeidstakernes organisasjon (Norsk Losforbund) støtter forslaget. Det har derfor ikke vært nødvendig å ha en egen høring.

Det har vært en utvikling i forståelsen av hva som naturlig faller inn under begrepet «sjøfart». Presiseringen som nå foreslås i arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd, er i tråd med denne utviklingen. På bakgrunn av den langvarige oppfatningen av at losvirksomhet anses som «sjøfart» i arbeidsmiljølovens forstand, legges det til grunn at det er nødvendig å fastsette uttrykkelig at slik virksomhet ikke skal være omfattet av sjøfartsunntaket i § 1-2, for å sikre at loser og losaspiranter blir brakt inn under loven.

Det tas sikte på at losenes arbeidstid, på samme måte som i dag, skal reguleres nærmere i tariffavtale mellom Norsk Losforbund og Kystverket.

Forslaget om at losing skal omfattes av arbeidsmiljøloven, anses ikke å innebære noen EØS-rettslige problemstillinger.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om at all innaskjærs yrkesdykking skal omfattes av arbeidsmiljøloven, vil ha visse administrative konsekvenser for Arbeidstilsynet, da det medfører tilsynsansvar for (all) yrkesdykking fra skip og for kamskjelldykking og lignende fangstvirksomhet. Arbeidstilsynet besitter allerede nødvendig kompetanse og ressurser for å ivareta dette ansvaret. Det vil ligge en besparelse ved at Sjøfartsdirektoratet slipper å ivareta tilsynsansvaret for dykkere fra skip innaskjærs. Sjøfartsdirektoratet vil måtte opprettholde noe kompetanse knyttet til dykking fra skip som ligger utenfor arbeidsmiljølovens virkeområde, i hovedsak dykkere på norske skip utenfor norsk territorialfarvann. Det antas at slik dykkeaktivitet er relativt lite omfattende. Videre vil tilsynsmyndigheter og næringen slippe å foreta dels krevende grensedragninger knyttet til hvilket regelverk som får anvendelse.

Innføringen av sikkerhetsregler for dykkere som har falt utenfor både arbeidsmiljøloven og sjøfartsreglene (fangstdykking), vil ha økonomiske og administrative konsekvenser for næringen.

Når det gjelder dykking fra skip, vises det til at sikkerhetsforskriftene for dykking allerede er gjort gjeldende ved at arbeidsmiljølovens sikkerhetsforskrifter er gitt tilsvarende anvendelse for dykking under sjøfartsregimet. Endringen vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser. En vesentlig forskjell ved å gi arbeidsmiljøloven anvendelse vil være at aktørene vil måtte forholde seg til arbeidsmiljølovens arbeidstidsregulering, fremfor sjøfartens arbeidstidsregler, for så vidt gjelder dykkepersonellet. Det er imidlertid vanskelig å fastslå de faktiske konsekvensene, ettersom arbeidstidsreguleringen i arbeidsmiljøloven innebærer

betydelige muligheter for tilpasninger. Det legges likevel til grunn at endrede rammer for arbeidstid vil medføre økte kostnader og noe mindre fleksibilitet for næringen.

Det antas derfor at krav om arbeidsmiljølovens regler for dykkere som i dag har sitt arbeidsforhold regulert i henhold til sjøfartsreglene, vil kunne innebære økte kostnader for arbeidsgiver.

Forslaget om at losing skal omfattes av arbeidsmiljøloven, antas ikke å ha betydelige økonomiske eller administrative konsekvenser.

2. Komiteens behandling

Som ledd i komiteens behandling av proposisjonen ble det 11. februar 2021 avholdt høring på Zoom. Følgende deltok på høringen:

- Sjømat Norge
- Norsk Losforbund
- Norsk Sjømannsforbund
- Landsorganisasjonen i Norge
- Frøy Akvaservice AS
- Kystrederiene
- Det norske maskinistforbund
- Norsk senter for maritim medisin og dykkemedisin, Haukeland universitetssykehus
- Industri Energi
- NHO Sjøfart
- Sjømatbedriftene
- Redningselskapet
- Norsk Sjøoffiserforbund.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og fungerende leder Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tonning Riise, fra Fremskrittspartiet, Jon Georg Dale og Bjørnar Laabak, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Eirik Faret Sakariassen, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Prop. 68 L (2020–2021) Endringer i arbeidsmiljøloven (lovens anvendelse for yrkesdykking og losing).

Yrkesdykking langs kysten er i dag delvis regulert av arbeidsmiljøloven med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet, dels av skipsfartslovgivningen med Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet og dels ikke underlagt noe særskilt regelverk i det hele tatt.

Gjennom denne lovproposisjonen legges det frem forslag om at det skal fremgå uttrykkelig av arbeidsmiljølovens virkeområdebestemmelser at yrkesdykking skal

være omfattet av arbeidsmiljøloven. I proposisjonen brukes for enkelthets skyld begrepet «innaskjærsdykking» for hva som er regulert gjennom regjeringens forslag. Det presiseres at «innaskjærsdykking» i denne sammenheng skal forstås som dykkeoperasjoner i norsk territorialfarvann. I lovproposisjonen foreslås det videre at det i bestemmelsen som angir arbeidsmiljølovens virkeområde, også skal angis at losvirksomhet er omfattet av loven. Loser og losaspiranter er i dag verken omfattet av arbeidsmiljøloven eller sjøfartslovgivningens arbeidsmiljø- og arbeidstidsregulering.

Komiteen gjennomførte åpen høring i saken 11. februar 2021, hvor 13 organisasjoner deltok. Under høringen ble det hevdet fra blant annet Sjømat Norge at regjeringen hadde brutt utredningsinstruksen, og at saken måtte sendes til nærmere konsekvensutredning, da det også var manglende belegg for at regjeringens løsning var det beste alternativet. Sjømat Norge mente at komiteen måtte avvise saken og sende den tilbake til regjeringen.

Komiteen viser til at saksordfører sendte brev til statsråd Torbjørn Røe Isaksen 11. februar 2021 og bad om svar på om utredningsinstruksen var fulgt, og om saken var tilstrekkelig konsekvensutredet. I statsrådets grundige svarbrev av 19. februar 2021 konkluderes det slik:

«På bakgrunn av skriftlige innspill og møter i sakens anledning før, under og etter den alminnelige høringen mener jeg forslaget slik det foreligger er godt belyst fra fagetater og organisasjoner på både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. Både Arbeidstilsynet og Sjøfartsdirektoratet har kommet med faglige synspunkter på forslaget, og har belyst konsekvenser ved de ulike lønningene. I tillegg til en gjennomgang av den alminnelige høringen, er også innspillene som er kommet i etterkant redegjort for i proposisjonen. Etter den prosessen som har funnet sted, mener jeg at sakskomplekset er tilstrekkelig hørt, og at Stortinget har fått presentert de ulike hensyn og konsekvenser som gjør seg gjeldende i saken gjennom proposisjonen som er fremmet.»

Komiteen slutter seg på denne bakgrunn til statsrådets vurdering og tar saken til ordinær komitébehandling.

Komiteen viser til at det er betydelig og prinsipiell uenighet mellom høringsinstansene når det gjelder det grunnleggende spørsmålet om hvorvidt «innaskjærs» yrkesdykking som gjøres fra skip, skal reguleres under sjøfartslovgivningen med Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet, eller av arbeidsmiljøloven med Arbeidstilsynet som tilsynsorgan. Komiteen er enig med departementet i at ingen av løsningene er uten ulemper.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, legger avgjørende vekt på at sikkerhetsbestemmelser, regulering av arbeidstid samt an-

settelsesforhold er best og mest helhetlig regulert i arbeidsmiljøloven. Sett på bakgrunn av det erfarne behovet for å få tryggere forhold for yrkesdykkere støtter derfor flertallet regjeringens prinsipløsning. Forholdene skal derfor reguleres av arbeidsmiljøloven med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet.

Komiteen viser til at arbeidsdykking er både fysisk og psykisk belastende og innebærer stor risiko for arbeidsrelatert død og alvorlige skader. Arbeidstilsynet har utarbeidet rapporten «Innaskjærs arbeidsdykking» (mars 2019) med oppsummering av 64 tilsyn i dykkebransjen fra 2016 til 2018. Det ble gitt reaksjoner i 63 pst. av tilsynene, og rapporten viser at det i 60 pst. av virksomhetene var avvik som i verste fall kunne fått fatale konsekvenser.

Komiteen vil videre påpeke at 197 arbeidsdykkere overleverte et opprop til Arbeids- og sosialdepartementet. Oppropet ba om at all arbeidsdykking skal underlegges arbeidsmiljøloven med ett tilsynsorgan hvor tilsynskompetansen på arbeidsdykking er samlet. I forbindelse med Stortingets behandling har flere operative arbeidsdykkere sendt innspill med beskrivelse av sin arbeidshverdag. Arbeidshverdagene skildres gjennomgående som preget av høy arbeidsbelastning, høy grad av usikkerhet knyttet til egen sikkerhet og arbeidshverdag og en kultur for å stille opp for arbeidsgiver selv om det går ut over det gjeldende sikkerhetsregimet. I en undersøkelse gjennomført av Industri Energi i 2018 blant dykkere, oppga 57 pst. at de har opplevd hendelser der de fryktet for eget liv og helse. Komiteen mener denne situasjonen ikke er tilfredsstillende med hensyn til dykkernes sikkerhet. Dette understreker behovet for én streng vernelovgivning og én tilsynsmyndighet som følger opp hendelser og brudd på loven.

Komiteen vil videre omtale arbeidsdykkere som ikke utelukkende har dykkerrelaterte arbeidsoppgaver. Flere aktører som ønsker å beholde dagens regelverk, har anført at det vil være prinsipielt uheldig å dele opp tilsynsansvaret og regelverket på skipet mellom arbeidsmiljøloven og sjøfartsregelverket. De mener det også er vanskelig å gjennomføre i praksis. Dette gjelder særlig for såkalte «kombinasjonsdykkere», «dykkermatroser» og andre betegnelser som brukes i bransjen. Dette er dykkere som utfører andre oppgaver på skipet i tillegg til å gjennomføre arbeidsdykking.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det ikke kan legges avgjørende vekt på disse innvendingene. Arbeidsmedisinsk forskning viser at lange arbeidsøkter gir økt ulykkesrisiko. Det skjer en gradvis reduksjon av yteevne ved arbeid ut over normal arbeidstid. Lange arbeidsdager gir økt risiko for psykiske plager og sannsynligvis muskel- og skjelettplager og hjerte- og karsykdommer. Natt- og

skiftarbeid gir i første rekke søvnforstyrrelser, økt ulykkesrisiko og nedsatt funksjon/yteevne. Arbeidstid over 8 timer gir en økt risiko for ulykker på rundt 50 pst., og over 12 timer på rundt 100 pst., med en kumulativ effekt utover i arbeidstiden (STAMI). Forekomsten av arbeidsulykker som medførte død i ulike bransjer, viser at dødsfallene innen arbeidsdykking i betydelig grad overgår andre bransjer.

Flertallet ser at det foreslåtte regelverket kan by på enkelte praktiske utfordringer. Løsningen forutsetter også samarbeid mellom ulike tilsynsmyndigheter.

Flertallet merket seg at det under høringen ble anført at arbeidsmiljøloven ikke er tilpasset arbeidstakere som er på arbeidsplassen hele døgnet, hvor arbeidstaker også har fritid og hviletid i tillegg til arbeidsperioder. Dette synet ble fremført mot lovendringen. Flertallet er ikke enig i denne fremstillingen. Arbeidsmiljøloven med forskrifter har rikholdige eksempler på arbeidstakere som enten helt eller delvis også har hviletid og fritid på arbeidsplassen. Flertallet viser blant annet til arbeidstakere omfattet av medleverordninger, arbeidstakere i grensekryssende jernbanetrafikk og arbeidstakere innen vegtransport, som alle har unntak fra arbeidsmiljøloven.

Flertallet mener lovendringen bør gjennomføres nettopp for å redusere den totale arbeidsbelastningen til dykkerne. Selv om en mindre del av arbeidstiden går med til dykking, er det den totale arbeidstiden som medfører forhøyet risiko.

Flertallet viser til at dagens dykkevirksomhet gjennomføres fra godt utstyrte fartøy og av arbeidstakere med høy kompetanse. Samtidig er det viktig å understreke partenes ansvar for å finne gode og praktiske løsninger for arbeidstid som ivaretar hensynet både til arbeidstakerne og til virksomhetene.

Flertallet fremhever at det foreslåtte regelverket sikrer lik regulering og like konkurransevilkår uavhengig av hvor dykkingen utføres fra. Det er ikke hensiktsmessig at yrkesdykking reguleres ulikt avhengig av hvilken plattform dykkingen skjer fra. Det er dykkingen som er det risikoskapende elementet og som det bør tas utgangspunkt i. Dykkingens karakter og likheten med dykking fra «landbaserte» virksomheter tilsier at utsendte dykkere på skip bør ha tilsvarende vern som utsendte dykkere med base på land. Dette er i tråd med anbefalingene fra tilsynsmyndighetene og den medisinske fagkompetansen.

Flertallet mener det er nødvendig med ett regelverk og én tilsynsmyndighet. Dette vil sikre en enhetlig håndhevelse og oppfølging av næringen. Arbeidstilsynet har lang erfaring som dykketilsyn og har gjennom flere år bygget opp bred kompetanse på området. Sjøfartsdirektoratet har ikke denne kompetansen. Det er viktig at yrkesdykking er underlagt et kompetent og helhetlig dykketilsyn. Sjøfartsdirektoratet bør derfor ikke

ha tilsynsmyndighet for yrkesdykking. Dette vil bidra til å fragmentere kompetanse og tilsynsansvar.

Flertallet mener, alle hensyn tatt i betraktning, at den mest hensiktsmessige løsningen vil være at all innaskjærs yrkesdykking reguleres av arbeidsmiljøloven og følgelig med Arbeidstilsynet som tilsynsmyndighet. I denne vurderingen legger flertallet betydelig vekt på faglige råd fra Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og Norsk senter for maritim medisin og dykkemedisin og det faktum at 57 pst. av undersøkte yrkesdykkere (Industri Energi) oppgir at de har fryktet for eget liv og helse på jobb.

Arbeidsmiljølovens anvendelsesområde

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil peke på at det er en klar sammenheng mellom arbeidsforhold, arbeidstid, sikkerhetsforordninger og helsen til dykkerne. Yrkesdykking er en svært komplisert aktivitet som stiller store krav til spisskompetanse både hos yrkesdykkere og dykkerledere med hensyn til prosedyrer og utstyr. Flertallet vil påpeke at det er viktig at bestemmelsene om sikkerhet og arbeidstid må gjelde alle som har sitt arbeid knyttet til yrkesdykking, både selvstendig næringsdrivende og arbeidstakere. Alle betyr flere enn bare arbeidstakere.

Felles lovverk og en tilsynsetat med en enhetlig tilnærming og praksis til dykking sikrer best like konkurransevilkår for virksomheter som tilbyr dykkertjenester hvor yrkesdykkerens sikkerhet settes først. Flertallet vil videre understreke at arbeidsmiljøloven presist lovregulerer innholdet i faste ansettelsler, midlertidige ansettelsler og bruk av bemanningsselskaper.

Flertallet vil understreke at arbeidsmiljøloven skal gjelde for de som deltar i dykkeoperasjoner, fordi det er denne operasjonen (inklusive planlegging og gjennomføring) som representerer stor risiko. Det innebærer at alle personer som er ment å skulle dykke (delta i dykkeoperasjonen) ikke veksler mellom to regelverk, men er underlagt arbeidsmiljøloven.

Flertallet viser til at flere av deltakerne i komiteens høring den 11. februar 2021 ga uttrykk for at forslaget i Prop. 68 L (2020–2021) ikke burde vedtas, med hensyn til tvilen om hvilken vernelov som skal legges til grunn i det enkelte arbeidsforhold og den enkelte arbeidssituasjon når det gjelder dykking fra skip. Norsk Sjømannsforbund, Norsk Sjøoffisersforbund, NHO Sjøfart, Kystrederiene, Sjømat Norge og Frøy Akvaservice AS anførte blant annet dette synet skriftlig og muntlig til komiteen.

Flertallet viser til Prop. 68 L (2020–2021) sidene 16 og 17 når det gjelder hvilken vernelov som skal legges til grunn hva gjelder arbeidsdykking fra skip:

«Departementets lovforslag innebærer at alle arbeidstakere som er direkte involvert i dykkeoperasjoner i utgangspunktet vil være omfattet av arbeidsmiljøloven. Etter departementets syn vil dette innebære at i alle fall det personellet som er nødvendige for å oppfylle kravet til forsvarlig bemanning ved dykkeoperasjoner etter forskrift om utførelse av arbeid § 26-27 vil være underlagt arbeidsmiljøloven. Det innebærer som hovedregel minimum dykkeleder, dykker, beredskapsdykker og lineholder. Dersom slikt personell også utfører andre arbeidsoppgaver, vil ikke det i seg selv innebære at arbeidsmiljøloven ikke skal gjelde. Etter departementets syn vil arbeidstakere som dykker som en del av virksomhetens vanlige drift eller som en del av en tjeneste som tilbys, uansett være omfattet. I tilfeller hvor skipsarbeidstakere mer tilfeldig og unntaksvis foretar dykk, typisk i forbindelse med vedlikehold av eget skip, legger departementet til grunn at arbeidstakerne vil være omfattet av sjøfartsreglene.»

Flertallet slutter seg til departementets vurdering og utdypet følgende i grensegangen mellom arbeidsmiljølovens og sjøfartslovgivningens anvendelsesområde:

Flertallet er tydelig på at loven må forstås slik at alle arbeidstakere som deltar i dykkeoperasjoner, er omfattet av arbeidsmiljøloven. Dette inkluderer som et minimum arbeidstakere som er nødvendige for å oppfylle kravet til forsvarlig bemanning ved dykkeoperasjoner etter forskrift om utførelse av arbeid kapittel 26 § 26-27.

Flertallet støtter dermed tillegget i arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a slik at den blir lydende: «a) sjøfart, fangst og fiske, herunder bearbeiding av fangsten om bord i skip, men likevel slik at dykkeoperasjoner og losing er omfattet av loven».

Flertallet vil videre understreke at arbeidsmiljøloven gjør seg gjeldende for disse arbeidstakerne selv om de utfører øvrige oppgaver om bord på fartøyet. Følgelig reguleres ansettelsesforholdet av arbeidsmiljøloven. Det legges til grunn at arbeidstaker enten er omfattet av arbeidsmiljøloven eller skipsarbeidsloven, og at disse lovene er gjensidig utelukkende som vernelov for den enkelte arbeidstaker. Skipssikkerhetsloven får naturlig anvendelse med hensyn til forhold knyttet til skipet, så lenge skipet omfattes av lovens virkeområde. Dette gjelder for eksempel krav til teknisk, operativ, personlig og miljømessig sikkerhet. Arbeidsmiljøloven, skipsarbeidsloven og skipssikkerhetsloven har tydelige regler som avgrenser de respektive lovene. Det bør derfor ikke innby til særlig tvil om vedkommende arbeidstaker er omfattet av arbeidsmiljøloven eller skipsarbeidsloven, og hvorvidt skipssikkerhetsloven gjelder i det enkelte tilfelle.

Flertallet viser til at det under høringen ble reist spørsmål om rettigheter og plikter som følger av skipsarbeidsloven, men ikke av arbeidsmiljøloven. Sjøfartslovgivningen ble harmonisert med arbeidsmiljøloven i 2013, i forbindelse med vedtakelsen av skipsar-

beidsloven. Likevel er det enkelte bestemmelser som er ulike mellom de to lovene. Dette gjelder blant annet rederiets plikter overfor arbeidstakeren dersom rederiet og arbeidsgiver ikke er den samme, sykepenger, lønn ved skipsforlis og rett til fri hjemreise ved opphør av arbeidsforhold. Det kan derfor være hensiktsmessig med en særskilt vurdering av disse forholdene for de aktuelle arbeidstakerne.

Flertallet mener regjeringen må komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse om arbeidsmiljølovens virkeområde for yrkesdykking samt Arbeidstilsynets oppfølging av lovendringen, dette for å sikre at Stortinget kan drøfte nærmere det krevende skillet mellom skipsarbeidsloven/skipssikkerhetsloven kontra arbeidsmiljøloven for de yrkesdykkerne som også er mannskap om bord på skip.

Flertallet vil understreke den særlige risikoen som dykking innebærer, hvor arbeidstiden har stor betydning. Det må derfor utvises stor varsomhet med å la dykkere arbeide under belastende arbeidstidsordninger. I redegjørelsen bør regjeringen avklare nærmere hvordan arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven skal kunne praktiseres for eksempelvis dykkere som også er mannskap om bord på båtene. Det må videre avklares hvor mange personer som kreves for at dykkeoperasjonene skal utføres på en forsvarlig måte.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte redegjøre for Arbeidstilsynets oppfølging av arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a samt vurdere om det kan være hensiktsmessig å gjøre bestemmelser og rettigheter, som sykepengeregler, som i dag følger av skipsarbeidsloven, gjeldende for de aktuelle arbeidstakerne.»

«Stortinget ber regjeringen ha tett dialog med partene i arbeidslivet for fortløpende å evaluere virkningene av arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a og eventuelt vurdere justeringer i regelverket, herunder sikre at kapteinens ansvarsforhold når dykking gjennomføres avklares, samt at bestemmelsene knyttet til arbeids- og hviletid i forbindelse med dykkeoperasjoner til sjøs klargjøres.»

Flertallet legger til grunn at arbeidstakere som dykker som en del av virksomhetens vanlige drift eller som en del av en tjeneste som tilbys, alltid vil være omfattet av arbeidsmiljøloven. I tilfeller hvor skipsarbeidstakere mer tilfeldig og unntaksvis foretar dykk, typisk i forbindelse med vedlikehold av eget skip, vil arbeidstakerne være omfattet av sjøfartsreglene. Dette gjør det unødvendig å fastsette en nedre grense for arbeidstakerens dykkeaktivitet. Flertallet fremhever viktigheten av å hindre tilpasninger til lovverket slik at arbeidstake-

re som utøver dykkevirksomhet, likevel ikke blir omfattet av arbeidsmiljøloven. Unntaksadgangen må derfor praktiseres strengt.

Flertallet understreker at det er uten betydning hvilken klassifikasjon fartøyet har, hvilke tjenester fartøyet utfører, hvilke stillingshjemler som benyttes, eller hvilken stillingstittel vedkommende arbeidstaker har. Det vil likeledes være uten betydning om arbeidstakeren har flere ansettelsesforhold hos samme arbeidsgiver. Det er de reelle forholdene som vil være avgjørende for hvilket regelverk arbeidstakeren er omfattet av.

Selvstendige næringsdrivende og oppdragstakere

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til høringsinnspillene fra Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Sjømannsforbund. Høringsinnspillene problematiserer at det selv etter lovendringen ikke vil være tilstrekkelig arbeidstidsvern for selvstendig næringsdrivende eller oppdragstakere som utfører entrepriser. Flere aktører sluttet seg til dette synet under komiteens høring den 11. februar 2021. Det er etter flertallets syn viktig at reglene om arbeids- og hviletid for arbeidsdykking er konsistente og uavhengige av driftsform eller organisering. Det skal ikke være mulig å organisere seg bort fra vernebestemmelsene og sikkerhetsreglene for dykking. Det bør heller ikke være mulig å kjøpe inn slike tjenester med arbeids- og hviletidsbestemmelser som gir mindre vern enn lovens bestemmelser. Dette er et konkurransevridende element og kan være med på å undergrave det seriøse arbeidslivet.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere innføring av en forskrift med krav til arbeids- og hviletid for selvstendig næringsdrivende og oppdragstakere som driver yrkesdykking fra skip i virksomhet. Forskriften skal gi samme vern for selvstendig næringsdrivende og oppdragstakere som for arbeidstakere etter arbeidsmiljøloven.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er svært viktig at sikkerheten til dykkere blir ivaretatt. Disse medlemmer viser til at det er mange ulike typer stillinger hvor dykking inngår som heltidsstilling, eller stillinger hvor dykking inngår som én av flere oppgaver. Disse medlemmer viser til at alle dykkeoperasjoner er underlagt samme krav til sikkerhet i et felles dykkerregelverk uavhengig av om stillingen er underlagt arbeidsmiljøloven eller sjøfartsregelverket, ref. forskrift 6. desember 2011 nr. 1357 om utførelse av arbeid kapittel 26 om sikkerhet og helse ved arbeid under vann.

Disse medlemmer slutter seg til regjeringens vurderinger som tilsier at heltidsdykkere skal være un-

derlagt arbeidsmiljøloven. Disse medlemmer viser likevel til innspill, både i høringen og gjennom skriftlige innspill, som påpeker det faktum at det er flere sjøfolk som er mannskap på skip og har dykking som én av flere oppgaver. Dette er kombinasjonsstillinger hvor den generelle sikkerheten om bord på skipet og de rettigheter som sjøfolk har, også må ivaretas på en god måte. Disse medlemmer mener det kan være behov for at en for disse kombinasjonsstillingene i sterkere grad sikrer at belastningen for den som dykker, ikke blir for stor i kombinasjon med andre arbeidsoperasjoner.

Disse medlemmer mener dette kan ivaretas innenfor dagens gjeldende lovgivning og tilsynsansvar.

Disse medlemmer mener derfor at de som dykker på heltid eller i en betydelig del av stillingen, skal være underlagt arbeidsmiljøloven slik regjeringen foreslår. Samtidig burde det fortsatt være lagt til rette for at mannskap på skip som har dykking som en avgrenset del av sin totale arbeidsmengde, fortsatt kan være underlagt skipssikkerhetsloven og skipsarbeiderloven, slik flere høringsinstanser har tatt til orde for.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag.

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag som gir rom for at mannskap på skip som har dykking som en avgrenset del av sin stilling, fortsatt kan være omfattet av skipssikkerhetsloven og skipsarbeiderloven.»

Disse medlemmer viser videre til at en rekke privatpersoner med dykkersertifikat i dag opplever regelverket og lovgivningen ved utførelse av eget arbeid som uklart. Et eksempel på dette kan være rengjøring eller vedlikehold på egen båt eller brygge etc. Disse medlemmer mener denne typen dykk fortsatt må kunne utføres under definisjonen fritidsdykk og dermed ikke være forbundet med lovgivning som er innrettet for å regulere arbeidslivet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at forslaget innebærer at yrkesdykking vil være omfattet av arbeidsmiljøloven også når dykking skjer fra skip og utføres av skipets mannskap. Det vil videre medføre at dykkere som driver med fangst, såkalt innaskjærs dykking, omfattes av arbeidsmiljøloven. Frem til 2018 var oppfatningen blant tilsyn og myndighet at all yrkesdykking var regulert i arbeidsmiljøloven. Dette må også antas å ha vært lovgivers intensjon. Arbeidstilsynet har de senere årene bygget opp en betydelig kompetanse på området. Dette medlem slutter seg til de høringsinstanser som peker på at forslaget er i tråd med hva både Arbeidstilsynet og medisinsk faglig kompetanse anbefaler.

Arbeidsmiljø og arbeidstid for loser og losaspiranter er i dag hovedsakelig tariffavtaleregulert. Dette

medlem påpeker at formålet med forslaget er å få en bedre regulering og ivareta dykkernes sikkerhet og vern i større grad enn i dag. Det handler også om å fjerne risikoen for et lovtomt rom, og at Arbeidstilsynet er den best skikkede myndigheten til å føre tilsyn med dykkeoperasjoner. Dette medlem viser til at LO presiserer også dette i sitt høringsinnspill og er positive til at arbeidstakervernet for dykkere må styrkes som foreslått, at grensdragningen mellom virkeområdet for lovene blir klarere, og at det etableres sikkerhetsregler for yrkesdykking i sjøfarten. Dette medlem påpeker at LO samtidig tar opp bekymring for vernet av yrkesdykkere særlig knyttet til følgende problemstillinger:

- Tilsynet med yrkesdykking blir fragmentert og ikke plassert der kompetansen ligger.
- Arbeidstidsordningene blir forskjellige i sjøfarten og ellers.
- Selvstendig næringsdrivende yrkesdykkere får ikke tilstrekkelig vern.
- Dykkere på utenlandske skip utenfor territorialgrensen mangler vern.

LO mener regulering av dykking knyttet til utenlandske skip bør omfatte utenlandske skip på norsk kontinentalsokkel. Til sammenligning er arbeidsmiljøloven gjort gjeldende i petroleumsvirksomheten for dykking på hele kontinentalsokkelen.

Dette medlem anerkjenner at enkelte høringsinstanser tar opp at en svakhet ved forslaget er at det er tatt utgangspunkt i at de som driver dykkeoperasjoner innaskjærs, kun driver med det. I motsetning til dykkere offshore har de aller fleste som utfører dykkeoperasjoner i havbruk, kombinerte stillinger som mannskap om bord på skip og som dykkere. Lovforslaget vil ifølge disse høringsinstansene potensielt vanskeliggjøre kombinasjonen. Det fremkommer allikevel fra andre høringsinstanser at kombinasjon også er vanlig i all annen dykkevirksomhet regulert i arbeidsmiljøloven, og at dette handler om organisering av arbeidet. Dykking er kjernekompetansen.

Dette medlem viser til høringsinnspill fra Industri Energi om at saken er godt belyst både i tidligere utredninger og senere, og at lovverket skal være praktisk å forholde seg til, ikke minst for arbeidstakeren. Dette medlem slutter seg til dette.

Dette medlem påpeker at mange innaskjærs dykkere har vært utsatt for alvorlige hendelser som å sitte fast under vann, undervannsras, fallende gjenstander, det å bli tatt av strøm eller å miste lufttilførselen. Yrkesdykking er en bransje med store sikkerhetsutfordringer, og en tidligere rapport som oppsummerer tilsyn Arbeidstilsynet har gjennomført fra 2016 til 2018, viser at sikkerheten ikke fullt ut er tatt på alvor for virksomheter i bransjen for dykkere innaskjærs, med seks av ti kontrollerte svikter i sikkerhetsarbeidet. Fra 2007 til 2018

har det i gjennomsnitt omkommet i underkant av én dykker i året. De gjengitte viktigste funnene fra tilsynet ved 64 dykkerbedrifter i perioden 2016–2018 er:

- Seks av ti har brutt sikkerhetsregelverket for dykking.
- Det var brudd på bestemmelser om opplæring og øvelse i beredskapsplaner og nødprosedyrer ved fire av ti kontrollerte virksomheter.
- Fire av ti kontrollerte virksomheter gir ikke arbeidstakerne nok opplæring og øvelser i bruk av arbeidsutstyr som krever særlig forsiktighet.
- Flere virksomheter mangler tilstrekkelig kartlegging og risikovurdering av dykkeoperasjoner.
- Snaut tre av ti har ikke utarbeidet tilstrekkelige sikkerhetsprosedyrer.

Dykking har også en tung medisinsk slagside. Yrkesykdom er sykdom som med overveiende sannsynlighet er fremkalt av faktorer i arbeidssituasjonen. I følge brev fra Sjøfartsdirektoratet til Industri Energi av 15. august 2018 5. avsnitt, kreves det ikke at mistanke om yrkessykdom rapporteres. Kravene til å rapportere yrkessykdommer i sjøfartslovgivningen er svakere enn i arbeidsmiljøloven. Rapporteringsplikten inntreffer ikke automatisk ved mistanke om yrkessykdom i sjøfarten. I arbeidsmiljøloven § 5-3 oppstår rapporteringsplikt idet legen antar at sykdommen skyldes arbeidssituasjonen. Rapporteringsplikten ved mistanke om yrkesskade synes å være svakere i sjøfartslovgivningen enn i arbeidsmiljøloven. Det er derfor særdeles viktig at dykkevirksomhetene underlegges de samme strenge krav til rapportering ved mistanke om yrkessykdom uavhengig av hvor det dykkes fra.

Dette medlem understreker at det er nødvendig å forsvare arbeidstakere og sikre at flere er omfattet av arbeidsmiljøloven. Dette medlem mener dykkernes vern og sikkerhet må ivaretas bedre, slik forslaget vil medføre. Det er naturlig at yrkesdykkere i Norge har samme regulering og vernelov uavhengig av hvor og hva de dykker fra.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag som gir rom for at mannskap på skip som har dykking som en avgrenset del av sin stilling, fortsatt kan være omfattet av skipssikkerhetsloven og skipsarbeiderloven.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A fremmes av en samlet komité.

Komiteens tilråding B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende vedtak:

A.

vedtak til lov

om endringer i arbeidsmiljøloven (lovens anvendelse for yrkesdykking og losing)

I

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. skal § 1-2 andre ledd bokstav a lyde:

- a) sjøfart, fangst og fiske, herunder bearbeiding av fangsten ombord i skip, *men likevel slik at dykkeoperasjoner og losing er omfattet av loven*

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.

B.

I

Stortinget ber regjeringen på egnet måte redegjøre for Arbeidstilsynets oppfølging av arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a samt vurdere om det kan være hensiktsmessig å gjøre bestemmelser og rettigheter, som sykepengeregler, som i dag følger av skipsarbeidsloven, gjeldende for de aktuelle arbeidstakerne.

II

Stortinget ber regjeringen ha tett dialog med partene i arbeidslivet for fortløpende å evaluere virkningene av arbeidsmiljøloven § 1-2 andre ledd bokstav a og eventuelt vurdere justeringer i regelverket, herunder sikre at kapteinens ansvarsforhold når dykking gjennomføres avklares, samt at bestemmelsene knyttet til arbeids- og hviletid i forbindelse med dykkeoperasjoner til sjøs klargjøres.

III

Stortinget ber regjeringen vurdere innføring av en forskrift med krav til arbeids- og hviletid for selvstendig næringsdrivende og oppdragstakere som driver yrkesdykking fra skip i virksomhet. Forskriften skal gi samme vern for selvstendig næringsdrivende og oppdragstakere som for arbeidstakere etter arbeidsmiljøloven.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 9. mars 2021

Rigmor Aasrud

fung. leder

Per Olaf Lundteigen

ordfører

